

Производството е по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН.

Образувано е по жалба на Застрахователно дружество „Б.И.” АД срещу Наказателно постановление (НП) № Р-10-540/28.06.2021г., издадено от заместник – председателя на КФН, ръководещ Управление „Застрахователен надзор”, с което на основание чл.644, ал.2, вр. ал.1, т.2, вр. §1, т.51 от Кодекса на застраховането (КЗ) на дружеството е наложена „Имуществена санкция” в размер на 2500,00 (две хиляди и петстотин) лева за нарушение на чл.108, ал.1 КЗ.

В жалбата се излагат съображения за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, обосновани с аргументи относно въвеждане на квалифициращ признак от обективната страна на нарушението – повторност, едва при издаването на наказателното постановление, който отсъства при изложението на фактите в АУАН. Сочи се неправилно приложение на материалния закон, а от процесуална страна - ангажиране на правна квалификация несъответстваща на фактическото обвинение – нарушение на чл.57, ал.1, т.6 от ЗАНН. Коментира се и правоприлагане по аналогия, доколкото хипотезата на повторност би била приложима единствено в случай на предходно нарушение, извършено след влизане в сила на новия Кодекс на застраховането. Приема се за неправилно приложена санкционната разпоредба за извършено в условията на повторност нарушение, като се акцентира върху обстоятелството, че обвинение по този квалифициращ признак на деянието е формулирано за първи път в наказателното постановление, с което съществено е ограничено правото на защита на санкционираното лице. Излагат се доводи за приложимостта на специалната норма на чл.496 от КЗ, която предоставя тримесечен срок за произнасяне на застрахователя по претенции, произтичащи по договори за застраховка „Гражданска отговорност” и преимуществото ѝ пред текста на чл.108 от КЗ при провеждане на оценка на съотношението между двете разпоредби. Ангажирани са съображения и за неправилно определяне на датата на нарушението. Претендира се несъответствие на наложеното наказание с целите, заложи в чл.12 от ЗАНН, тъй като с оглед субекта било недопустимо да се изследват отегчаващи вината обстоятелства. На отделно основание се излагат доводи за наличие на основания за приложението на разпоредбата на чл.28 от ЗАНН, въвеждаща явно маловажен случай. Моли се за отмяна на атакувания санкционен акт.

В съдебното заседание жалбоподателят, редовно призован, не изпраща представител.

Въззиваемата страна, редовно призована се представлява от юрк. Л.. Последната пледира за неоснователност на депозираната жалба и моли атакуваният санкционен акт да бъде потвърден изцяло като правилен и законосъобразен. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийски районен съд, като разгледа жалбата и изложените в нея

твърдения и след като се запозна със събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните по реда на чл. 14 и чл. 18 НПК, намира за установено от **фактическа страна** следното:

На 31.07.2020г. между ЗД „Б. И. АД“ и К. В. Й. бил сключен застрахователен договор – полица № BG/02/120002057088 за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по отношение на МПС - лек автомобил марка „С. П.“ с рег. № , със срок на застрахователно покритие от 31.07.2020г. до 30.07.2021г.

На 21.12.2020г. в гр. София между автомобила, собственост на Й. и този, управляван от А. А. А., било реализирано пътнотранспортно произшествие. Инцидентът настъпил по вина на Й.. По този повод пред ЗД „Б. И. АД“ по заявление на А. била заведена щета № 2010037550 от 23.12.2020г. На същата дата пред застрахователя били представени следните документи, необходими за установяване основание и размера на претенцията: заявление за изплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди на МПС, свидетелство за регистрация на МПС, контролен талон към знак за технически преглед, свидетелство за управление на МПС, контролен талон към свидетелство за управление на МПС, двустранен констативен протокол за ПТП. На 29.12.2020г. пред застрахователя постъпило и удостоверение за банкова сметка на собственика, по която да бъде изплатено застрахователното обезщетение. След 29.12.2020г., когато бил депозиран и последният документ, а именно – удостоверението за банкова сметка, застрахователят не е изисквал допълнителни материали.

В срок от 15 работни дни от представянето на всички относими доказателства по смисъла на чл. 106 КЗ, а именно от 29.12.2020г. (доколкото именно към този момент били представени всички касаещи произнасянето по основателността на претенцията) до 20.01.2021 г. (включително), не било извършено произнасяне от ЗД „Б.И.“ АД по един от начините, предвидени в разпоредбата на Кодекса на застраховането (мотивиран отказ или определяне и изплащане на застрахователно обезщетение).

На 15.04.2021г. в КФН постъпила жалба от А. А. А. с входящ № 91-02-493/15.04.2021г., съдържаща оплакване от бездействието на застрахователя. Въз основа на нея с писмо с изх. № 91-02-493/23.04.2021г. регулаторният орган изискал писмени обяснения, както и заверени копия от цялата документация в преписката по цитираната щета. Отговор от дружеството - въззивник постъпил в КФН с писмо с вх. № 91-02-493/29.04.2021г.

Дружеството-жалбоподател се произнесло като превело парично обезщетение на 28.04.2021г.

Въз основа на така установените факти на 08.06.2021 г. бил съставен АУАН Р-06-490 от Д. СТ. Н. – служител на комисията, овластена по силата на заповед № 3-2 от 08.01.2021г. на заместник-председателя на КФН, ръководещ Управление „Застрахователен надзор“. В него били отразени всички обстоятелства по твърдяното нарушение, като нарушението било

квалифицирано по чл. 108, ал. 1 КЗ и било посочено, че деянието е довършено на 21.01.2021 г. Актът бил съставен в присъствието на свидетели – С. П. С. и З. Н. Н., както и на пълномощник на дружеството-застраховател, на когото бил връчен за запознаване и подписване. Последният не направил възражения в самия АУАН. Такива не са постъпили от дружеството и в срока по чл.44, ал.1 от ЗАНН.

Въз основа на горепосочения акт било издадено атакуваното наказателно постановление № Р-10-540/28.06.2021г. от В. Н. С. – заместник - председател на КФН, ръководещ Управление „Застрахователен надзор”, с което на жалбоподателя при дословно възпроизвеждане на словесното описание на твърдяното неизпълнение на правно задължение от АУАН, на основание чл.644, ал. 2, във вр. с чл. 644, ал. 1, т. 2 КЗ е наложена „Имуществена санкция“ в размер на 2500,00 /две хиляди и петстотин/ лева за неизпълнено правно задължение по чл. 108, ал. 1 КЗ, реализирано в условията на повторност по смисъла на § 1, т. 51 от ДР на КЗ, след като дружеството-въззивник е било наказано за същото по вид нарушение с НП № Р-10-179/09.03.2018г., влязло в законна сила на 04.02.2020г.

Препис от същото бил връчен на представител на жалбоподателя на 02.07.2021г., видно от приложеното по делото копие на обратна разписка.

Гореописаната фактическа обстановка съдът установи въз основа на събраните по делото доказателствени материали: гласни доказателства, съдържащи се в показанията на разпитания пред съда свидетел Н. (актосъставител) и в писмените доказателства по делото, приети по надлежния процесуален ред на чл.283 от НПК – пълномощни за процесуално представителство, известие за доставяне на НП, жалба вх. № 91-02-493/15.04.2021г. по описа на КФН, писмо от КФН до „БУЛ ИНС“АД, изх. № 91-02-493/23.04.2021г., писмо от „Б. И.АД до КФН, вх.№ 91-02-493/29.04.2021г., ведно с копия на материалите по заведената щета – застрахователна полица, проверка за сключена застраховка „Гражданска отговорност“, уведомление за щета по застраховка „Гражданска отговорност“ на МПС, двустранен констативен протокол за ПТП, СУМПС на водача А., ведно с талон към него, служебна бележка, уведомление за необходими документи, опис на щета, калкулация на щета, доклад по щета с дата на изплащане 28.04.2021г. и платежно нареждане, наказателно постановление № 09.03.2018г., решение на СРС от 21.10.2019г. по НАХД № 6183/2018г., влязло в сила на 04.02.2020г., решение на Административен съд – София- град от 04.02.2020г., заповед № 3-2/08.01.2021г. на заместник – председателя, ръководещ управление „Застрахователен надзор” при КФН.

Съдът кредитира показанията на разпитания свидетел, като ги намира за обективни и логични, без вътрешни противоречия. Съдът се довери и на надлежно приобщените по делото писмени доказателства, доколкото същите доизясняват в пълнота обстоятелствата по разглеждания случай. Анализът в съвкупност на посочените относими гласни и писмени доказателства води до

несъмнени и еднозначни фактически изводи, без противоречия, които да налагат подробно и поотделно обсъждане на доказателствения материали.

При така установените фактически обстоятелства, първостепенният съдебен състав прави следните **правни изводи**:

Жалбата съдът приема за процесуално **допустима**, доколкото същата изхожда от легитимирано лице, при спазване на срока за обжалване по чл.59, ал.2 ЗАНН, и е насочена срещу обжалваем, подлежащ на съдебен контрол административнонаказателен акт.

Разгледана по същество жалбата е **неоснователна**.

Съдебният състав на първата инстанция, след извършването на служебна проверка относно компетентността на длъжностните лица, които са съставили АУАН, съотв. издали НП, счита, че при съставянето на Акта, респ. при издаването на НП, са спазени съответните законови правила относно компетентността на органите, издали двата документа.

Според съдебния състав няма нарушения на процесуалните правила по съставяне и връчване на АУАН, които съществено да са засегнали правото на защита на наказаното юридическо лице, доколкото и двата процесуални документа съдържат всички изискуеми от закона реквизити съгл. чл.42 и чл.57, ал.1 ЗАНН – описано е административното нарушение с релевантните му признаци (неговите дата, място и време на извършване), обстоятелствата по извършването му, и правната му квалификация, като не е налице противоречие между фактическото описание и правната квалификация в двата документа. Актът е съставен в присъствието на двама свидетели, които са присъствали на проверката и на установените при нея обстоятелства. Същият е подписан от актосъставителя, свидетелите и от нарушителя.

Административнонаказателното производство е образувано със съставянето на АУАН в предвидения от ЗАНН 3-месечен срок от откриване на нарушителя, респективно 2-годишен срок от неизпълнението на правното задължение. От своя страна, обжалваното наказателното постановление е постановено в 6 – месечния срок. Ето защо са спазени всички давностни срокове, визирани в разпоредбата на чл. 34 ЗАНН, досежно законосъобразното ангажиране на административнонаказателната отговорност на дружеството-жалбоподател от формална страна.

Предвид изложеното, настоящият състав приема, че обсъжданите административни актове (АУАН и НП) са съставени без допуснати съществени нарушения на процесуалния закон, които да обусловят отмяната на атакуваното наказателно постановление на формално основание.

Административнонаказателната отговорност на въззивника ЗД „Б. И.“ АД е ангажирана за неизпълнено правно задължение по чл. 108, ал. 1 КЗ, като на основание чл. 644, ал. 2, във вр. с чл. 644, ал. 1, т. 2 КЗ му е наложена „имуществена санкция“ в размер на 2500,00 /две хиляди и петстотин/ лева.

По делото се установява по категоричен и безспорен начин, че

жалбоподателят не се е произнесъл по процесната претенция в законоустановения 15-дневен срок, броен в работни дни, считано от 29.12.2020г., което задължение е следвало да бъде изпълнено в срок до 20.01.2021г., включително. С констатираното бездействие ЗД „Б. И.“ АД на 21.01.2021г. е осъществил състава на нарушението по чл. 108, ал. 1 КЗ.

От своя страна, административнонаказващият орган правилно и законосъобразно е приложил санкционната разпоредба на чл. 644, ал. 2, във вр. с чл. 644, ал. 1, т. 2 КЗ, която имплицитно препраща към визираното в чл. 108, ал. 1 КЗ правно задължение, имайки предвид, че същото е реализирано в условията на повторност по смисъла на § 1, т. 51 от ДР на КЗ, след като дружеството-въззивник е било наказано за същото по вид нарушение с НП № Р-10-179/09.03.2018г., влязло в законна сила на 04.02.2020г. Налице е пълно съответствие между словесното описание на релевантната фактическа обстановка в акта, очертана чрез изискуемата се конкретика, нейното последователно възпроизвеждане в атакуваното наказателно постановление и възприетата цифрова квалификация. Ето защо, съдът намира, че материалният закон също е приложен правилно.

Настоящият съдебен състав не възприема като основателни твърденията на жалбоподателя, че в конкретния случай е следвало да се приложи разпоредбата на чл.496 от КЗ, която като регламентираща материята на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се явявала специална спрямо общата разпоредбата на чл.108, ал.1 от КЗ. Административнонаказващият орган правилно не е ангажирал сочената от жалбоподателя като относима норма, тъй като същата единствено детайлизира установеното в нормата на чл.108 задължение, като посоченият в нея срок е обвързан с датата на първото предявяване на претенцията, докато чл.108 от КЗ се интересува от срок, изчисляван от датата на представяне на последното относимо доказателство към нея. Този срок не може да бъде по-дълъг от 15 дни и започва да тече, след като застрахованото лице изпълни задълженията си по чл.403, ал.1 или ал.2 и чл.395, ал.6 и ал.7 от КЗ. Към датата на нарушението обаче за застрахователя, съгл. чл.108, ал.1 от КЗ, е възникнало задължението да избере една от двете нормативно въведени възможности – да определи и изплати размера на обезщетението или застрахователната сума или мотивирано да откаже плащането. Посочената норма, установена в глава седма, раздел седми, озаглавен „Организация на дейността по уреждане на застрахователни претенции“, действително е обща, но именно поради този факт тя се отнася до всички застрахователни претенции. Разпоредбата на чл.496, ал.2, вр.ал.1 от КЗ от своя страна касае „окончателното“ решение на застрахователя по претенцията, като държи сметка за конкретно извършеното произнасяне въобще след завеждането на щетата. Съдържанието на двете разпоредби следва да бъде тълкувано при съобразяване на взаимната им обвързаност. Застрахователят е задължен преимуществено да се ръководи от нормата на чл.108, ал.1 от КЗ. Доколкото представянето на допълнителни доказателства в подкрепа основателността на

претенциите може да бъде забавено във времето, разпоредбата на чл.496, ал.2, вр.ал.1 от КЗ обвързва произнасянето не само с датата на представянето им, но и с датата на предявяване на претенцията. Затова чл.496, ал.2, вр.ал.1 от КЗ предвижда, че срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите не може да бъде по-дълъг от три месеца от нейното предявяване. От съвместното тълкуване на двете норми се налага извод, че застрахователите са длъжни да се произнесат в 15-дневен срок от представянето на допълнителните доказателства относими към основанието и размера на щетата, но не по-късно от 3 месеца от предявяването на претенцията, което ясно проличава и от използвания в диспозицията на чл.496, ал.1 от КЗ термин „окончателно“. В този смисъл нормата на чл.496 от КЗ не изключва, а единствено детайлизира изискванията към застрахователя, поставени от чл.108, ал.1 от КЗ, относно срока за произнасянето му и в крайна сметка гарантира ефективното упражняване на правата на засегнатите лица и правната сигурност. Когато след заявяване на претенцията се установи, че всички доказателства са представени и липсва произнасяне в 15-дневен срок след датата на приемане на последното изискано такова, относимо към определяне основателността и размера на обезщетението, ще се приеме наличието на нарушение именно на чл.108 от КЗ, независимо че не е изтекъл 3-месечен срок от завеждането на щетата. Обективизираното в чл.108, ал.1 от КЗ нарушение е формално и съставът му е осъществен при самото произнасяне на застрахователя в определения 15-дневен срок, без да е необходимо да са настъпили вредоносни последици от това. Застрахователят не е имал задължението само да плати застрахователно обезщетение, а е можел и мотивирано да откаже в посочения срок, в случай че „липсват документи“ или са налице други причини, при което няма да има нарушение на чл.108, ал.1 от КЗ. Но в случая застрахователното дружество не се е възползвало от възможностите на чл.107, ал.1 от КЗ. Затова след изтичането на този 15-дневен срок от представянето на последния документ, изискан изрично като необходим за решаването на заведената преписка по щетата, бездействието на дружеството вече представлява административно нарушение. Поради горните съображения съдът не намира, че е нарушена разпоредбата на чл.57, ал.1, т.6 от ЗАНН, нито се касае за неправилно приложение на материалния закон.

Коректно е определена и датата на деянието, доколкото всички имащи отношение за извършването на преценка относно основателността и размера на претенцията документи са били представени на вниманието на застрахователя към 29.12.2020г. Същевременно липсват сведения за изискани от потребителя допълнителни доказателства за обстоятелствата по настъпилото застрахователно събитие, вината за него, констатираните щети като необходимо условие за вземането на решение дали да бъде или не удовлетворена претенцията на застрахования и в какъв размер. Обстоятелствата, мотивирали решението на въззивника да изплати

застрахователно обезщетение към 28.04.2021г. са били налице и към 20.01.2021г., поради което и отсъства аргумент относно забавата му.

От изложеното дотук съдът приема за категорично установено, че от обективна страна дружеството е нарушило разпоредбата на чл.108, ал.1 от КЗ, като вместо в императивно определения от закона 15-дневен срок от представянето на всички доказателства (до 20.01.2021г., включително), се е произнесло чрез превод на парично обезщетение чак на 28.04.2021г. и едва след намесата на регулаторния орган, сезиран от потребителя на застрахователни услуги за допуснатата забава.

В разглеждания от настоящия съдебен състав случай субект на административното нарушение е юридическо лице – застраховател, чиято административнонаказателна отговорност е обективна (или още „безвиновна” отговорност), поради което и обсъждането на субективната страна на нарушението е ирелевантен въпрос.

Предвидената от законодателя санкция в разпоредбата на чл. 644, ал. 2, вр. с чл. 644, ал. 1, т. 2 КЗ е относително определена в границата от 2 000 до 40 000 лева. В конкретния случай административнонаказващият орган е наложил „имуществена санкция“ в размер, доближаващ се към минималния такъв, а именно 2500,00 лева. В санкционния акт са изложени ясни мотиви относно преценката за определянето на този размер и причините, поради които, макар и с малко, той надвишава законовия минимум. Аргументацията на административнонаказващия орган е прецизна и изложените доводи напълно съответстват на степента на обществена опасност на извършеното нарушение. Именно изминалият значителен период от време от началния момент на бездействието на жалбоподателя до датата на пълното изпълнение на задължението, възлизащ на около три месеца, е възприет разумно като отегчаващо отговорността на дружеството- жалбоподател обстоятелство, което обосновава налагането на имуществена санкция в по- висок от минимално предвидения размер. Същевременно фактът на предходно нарушение на правилото на чл.108, ал.1 КЗ, за което дружеството-жалбоподател е било санкционирано, позволява извод за трайно съществуваща нагласа да се накърняват императивни правила за поведение от страна на застрахователя. Целите на административните наказания, заложи в разпоредбата на чл.12 от ЗАНН са съобразени в цялост от наказващия орган, а наложеното наказание се явява справедлива проекция на относителната тежест на реализираното от въззивника административно нарушение.

Що се отнася до тезата на жалбоподателя относно незаконосъобразна квалификация на извършеното нарушение в хипотезата на „повторност”, настоящият съдебен състав намира, че същата не е издържана от правна гледна точка. В правомощията на наказващия административен орган е да определи размера на наказанието и в тази връзка да прецени, дали да наложи санкция, предвидена за повторно извършено административно нарушение – за случая, по смисъла на § 1, т. 51 ДР КЗ. Съставителят на АУАН няма такова

задължение и липсата в акта на квалификация за повторност не съставлява нарушаване на установените в ЗАНН процесуални правила. Повторността е утежняващо административнонаказателната отговорност обстоятелство, което влече налагане на по - висока по размер санкция. Въззиваемата страна правилно е съобщила наличието на влязло в законна сила на 04.02.2020г. и цитирано в процесното НП друго НП - № Р-10-179/09.03.2018г., санкциониращо застрахователното дружество за същото по вид нарушение. Настоящата съдебна инстанция не споделя аргументацията на въззивника за недопустимо приложение по аналогия на санкция. Предходното нарушение, обосновало по- тежката правна квалификация, е било извършено по време на действие на новия КЗ в сила от 01.01.2016г., а не както твърди жалбоподателят при отменения кодекс. Следва да се отбележи обаче, че дори и хипотетично да се разкриваше подобна хипотеза, то отново доводите на жалбоподателя биха били без основание. Това е така, доколкото сравнителното тълкуване на текстовете на отменения КЗ, в частност нормата на чл.107, ал.1 от същия и сега действащата уредба в чл.108, ал.1 от КЗ налага извод за съхранена идентичност на обективизираните с тях правила за поведение. Касае се за "същия вид нарушение", тъй като и при действието на новия КЗ /в сила от 01.01.2016 г./, в чл. 108, ал.1, законодателят продължава да има изискване към застрахователите, в смисъла на това, въведено с разпоредбата на чл.107, ал.1 от КЗ (отм.), с разликата, че срокът за произнасяне на застрахователя, със запазена продължителност и отново считано от представянето на всички доказателства, релевантни за установяването на основанието и размера на заведената застрахователна претенция, е такъв вече в работни, а не в календарни дни. Т.е. нормата на чл.107, ал.1 от КЗ (отм.) има съдържание, попадащо в хипотезата на чл.108, ал.1 от КЗ.

Напълно несъстоятелна е и тезата на застрахователното дружество за наличието на „маловажен случай” на административно нарушение. Безспорно визирият нормативен регламент е относим и към неизпълнението на задълженията на юридическите лица и едноличните търговци към държавата и общините при осъществяване на дейността им по смисъла на чл. 83 ЗАНН, но преценката за неговото наличие е фактическа и се предопределя от спецификите на всеки отделен случай. Установените в практиката критерии за неговото дефиниране са свързани с естеството на засегнатите обществени отношения, липсата или незначителността на настъпилите общественоопасни последици и обстоятелствата, при които неизпълненото правно задължение е намерило проявление в обективната действителност – време, място, обстановка, механизъм и т.н. Преценката на наказващия орган да санкционира дружеството се основава на обективен и всестранен анализ на всички обстоятелства по преписката, в т. ч. и на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства, и законосъобразно е приел, според съда, че нарушението на императивната разпоредба на чл.108, ал.1 от КЗ сериозно засяга правата на потребителите на застрахователни услуги и

създава предпоставки за възникване на недоверие в стабилността и ефективността на застрахователната система в Република България, а така също и за недопустимо поведение на застрахователите спрямо техните клиенти. Обстоятелството, че в случая застрахователното обезщетение е било изплатено макар и след срока, но преди съставянето на АУАН, не може да се разглежда като изключващо отговорността такова, доколкото допуснатото нарушение е формално по своята същност и засягането на охраняваните с нормата на чл.108 от КЗ отношения настъпва в първия момент на бездействието на застрахователя. Дори изпълнение след установения срок, както и правото на застрахования, възникващо по силата на чл.86 от ЗЗД, не могат да бъдат сочени като контрапункти на несъобразено с императивна норма поведение. В тази връзка не може да се твърди, че е налице хипотеза на „маловажен случай” на административно нарушение. Още повече, че се установява и „рецидивно поведение” от страна на жалбоподателя - застраховател, с оглед на факта, че процесното нарушение е повторно.

Съобразно изложените фактически и правни доводи, така протеклите фази на административнонаказателното производство по установяване на административно нарушение и по налагане на административно наказание не са опорочени поради допуснати съществени процесуални нарушения, а отговорността на дружеството-въззивник е ангажирана правилно.

Ето защо, съдът намира, че така издаденото наказателно постановление е законосъобразно и като такова същото следва да бъде потвърдено изцяло като правилно и законосъобразно.

С оглед изхода на спора в полза на КФН следва да се присъдят претендираните по делото разноски в размер на 80 лева, представляващи юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран, на основание чл. 63, ал. 1, предл. 1 ЗАНН, Софийски районен съд, НО, 98-ми състав,